

Sztuka sakralna. Jubileuszowe seminarium naukowe zorganizowane przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Dom Pracy Twórczej KUL „Rajchertówka” w Kazimierzu Dolnym (22–23 czerwca 2026)

Barbara JAMSKA

Instytut Sztuki, Polska Akademia Nauk
<https://orcid.org/0009-0002-4232-1649>

W dniach 22–23 czerwca 2026 r. w Domu Pracy Twórczej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II „Rajchertówka” w Kazimierzu Dolnym odbyło się seminarium naukowe poświęcone sztuce sakralnej. Spotkanie wpisało się w trwającą od początku XXI w. tradycję kazimierskich sesji organizowanych przez Instytut Nauk o Sztuce KUL, które od dwudziestu pięciu lat stanowią ważne forum dyskusji przede wszystkim nad sztuką nowożytną Rzeczypospolitej (il. 1). W seminarium wzięli udział badacze z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Instytutu Sztuki PAN, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu SWPS w Krakowie, Zamku Królewskiego na Wawelu, Muzeum Archidiecezjalnego w Szczecinie oraz Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach, a także pracownicy i studenci Instytutu Nauk o Sztuce KUL. Obrady tradycyjnie miały seminaryjny charakter: referatom towarzyszyły żywe dyskusje zarówno na sali obrad, jak i w kuluarach. Jak podkreślano w podsumowaniu, przyjęta formuła spotkania pozwoliła wyjść poza wąsko rozumiany „kanon” historii sztuki i skierować uwagę ku obszarom peryferyjnym, dotąd słabiej opracowanym lub niemal pomijanym w literaturze przedmiotu.

Punktem wyjścia obrad było przekonanie, że zdecydowana większość dawnego dorobku artystycznego Polski i Europy ma charakter religijny, a refleksja nad sztuką sakralną pozostaje jednym z podstawowych pól badań historyków sztuki. Wspólnym mianownikiem wielu referatów było zainteresowanie „obrzezami” tradycyjnie pojmowanej historii sztuki – rzemiosłem artystycznym, efemerycznymi dekoracjami, fundacjami poza głównymi centrami artystycznymi czy ikonografią rozwijaną w środowiskach odległych geograficznie. Dyskusje pokazały, że włączenie tych zagadnień do głównego nurtu badań pozwala lepiej uchwycić złożoność dawnej kultury europejskiej.

Obrady sesji otworzył referat Piotra Gryglewskiego (Łódź, UŁ) poświęcony sposobom prezentowania świętych narodowych w Monarchii Hiszpańskiej i w Królestwie Polskim. Autor zestawiał strategie wizualizacji świętych uznawanych za patronów tych wspólnot politycznych: ukazał, jak tradycje państwowe i religijne determinowały formy ich ikonograficznej reprezentacji. Szczególne zainteresowanie uczestników wzbudził fragment poświęcony pierwotnej, rozbudowanej formie nagrobka królowej Bony – stał się on punktem wyjścia do rozważań nad relacją między pamięcią dynastyczną a polityką sakralizacji władzy.

1 Uczestnicy seminarium naukowego *Sztuka sakralna przed „Rajchertówką”* w Kazimierzu Dolnym, 23 czerwca 2026. Fot. Anna Mazurek-Sierocka
Stoją od lewej: Michał Kurzej, ks. Paweł Szczepanik, Krzysztof Gombin, Kinga Blaschke, Irena Rolska, Piotr Krasny, Agnieszka Bender, Hubert Mącik, Piotr Jamski, Barbara Jamska, Marta Król, Jakub Schuwald, Agnieszka Świętosławska, Piotr Gryglewski, Barbara Kulicka, ks. Karol Karwowski, ks. Michał Mościcki, Ewa Kubiak, Tomasz Rolski.

Greta Dzikowska (Kraków, UPJPII) przedstawiła referat poświęcony ikonografii św. Marii Magdaleny w barokowej rzeźbie Sewilli, w którym poddała analizie napięcie „między kontemplacją a ekspresją pasywną”. Omówiła najważniejsze realizacje tzw. złotego wieku rzeźby sewilskiej – skupiła się na sposobach wyrażania skruchy, mistycznej przemiany i emocjonalnego uczestnictwa świętej w misterium pasywnym.

Ksiądz Robert Mironczuk (Siedlce, UwS) wygłosił komunikat dotyczący zakupów dzieł malarstwa hiszpańskiego do zbiorów Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach. Przedstawione zostały okoliczności pozyskania w ostatnich latach trzech obrazów: *Świętego Andrzeja Apostoła* (?) José de Ribery (90 × 114 cm, ol., pł.),

Portretu Innocentego X pędzla Diega Rodrigueza de Silva y Velázqueza (38 × 47 cm, ol., pł.) oraz *Męczeństwa św. Wawrzyńca* Alonsa del Arco (104 × 125 cm, ol., pł.). Dzięki tym odważnym zakupom Muzeum Diecezjalne w Siedlcach stworzyło unikalną w skali kraju minikolekcję hiszpańskich mistrzów (El Greco, Ribera, Velázquez).

Kinga Blaschke (Kraków, USWPS) poświęciła swoje wystąpienie pojęciu sarmatyzmu – zaproponowała krytyczny przegląd polskich tekstów historiograficznych z XX w. dotyczących tego zjawiska. Referat miał charakter wyraźnie polemiczny, prelegentka poddała bowiem rewizji utrwalone w literaturze przekonanie o istnieniu „sarmatyzmu” w sztukach wizualnych jako

zjawiska wyróżniającego polską szlachtę na tle europejskim. W konkluzji zasugerowała, że kategoria sarmatyzmu, w tradycyjnym rozumieniu, nie znajduje wystarczającego uzasadnienia w porównawczo rozumianej historii kultury szlacheckiej, a wiele cech uznawanych dotąd za specyficznie „sarmackie” ma odpowiedniki w innych krajach.

Ewa Kubiak (Łódź, UŁ) omówiła sztukę efemeryczną towarzyszącą uroczystościom upamiętniającym kanonizację św. Stanisława Kostki na terenie Korony Hiszpanii. Skoncentrowała się na dekoracjach oraz wizerunkach świętego w kościołach jezuickich. Kult św. Stanisława Kostki był w świecie hiszpańskojęzycznym bardzo żywy już w XVII w., jeszcze przed kanonizacją, a święty funkcjonował jako jeden z najważniejszych jezuitów i patron młodzieży. Autorka przywołała liczne przykłady z Ameryki Łacińskiej i Hiszpanii (Lima, Bogota, Cusco, Palma de Mallorca, Sewilla, Salamanka), korzystając m.in. z niezwykle szczegółowych inwentarzy sporządzanych po wypędzeniu jezuitów z tych terenów. Opisy procesji, dekoracji, muzyki, iluminacji i sztucznych ogni unaocznily skalę i artystyczną złożoność efemerycznych aranżacji, które towarzyszyły świętowaniu kanonizacji św. Stanisława Kostki i św. Ałojzego Gonzagi.

Agnieszka Świętosławska (Łódź, UŁ) wygłosiła referat o przedstawieniach św. Jacka Odrowąża w Nowym Świecie po kanonizacji w 1594 r. Za kluczowy punkt odniesienia uznała tekst Seweryna Lubomłczyka *De vita, miraculis et actis...*, a także pierwszy hiszpańskojęzyczny żywot świętego, który towarzyszył procesowi kanonizacyjnemu. Wskazała, że dla Królestwa Neapolu i Włoch charakterystyczny był typ ikonograficzny rozpowszechniony dzięki obrazowi autorstwa Ludovica Carracciiego i jego graficznym kopiom, natomiast w Hiszpanii i w Ameryce Łacińskiej dominowała scena cudownego przejścia przez Dniepr z Najświętszym Sakramentem i figurą Matki Bożej. Pokazane przykłady z Ekwadoru, Boliwii, Chile i Meksyku pozwoliły prześledzić „przeszczepienie” tego typu na grunt latynoamerykański, łącznie z lokalnymi reinterpretacjami.

Barbara Kulicka (Lublin, UMCS) omówiła obraz Madonny Apokaliptycznej z kościoła pw. św. Piotra w Lublinie. Przedstawiła dzieje translokacji dzieła: od dominikanów, przez klasztor benedyktynek (od 1887), zakrycie, aż po obecną lokalizację. Zastanawiała się także nad atrybucją i proveniencją obrazu.

Popołudniowy panel pierwszego dnia seminarium rozpoczął się od wystąpienia Krzysztofa Gombina

(Lublin, KUL) *Kazania ks. Piotra Dunina jako źródło badań nad ikonografią nowożytną*. Badacz zaznaczył obecność w omawianym dziele wielu odniesień do sztuki, w tym do portretu trumiennego, a także do wątków politycznych i prawnych – zagadnień znajdujących się w orbicie jego zainteresowań badawczych na styku sztuk wizualnych, oratorskich i prawnych.

Ksiądz Karol Karwowski (Szczecin, Muzeum Archidiecezjalne) omówił późnośredniowieczne malowidła w kościele pw. św. św. Piotra i Pawła w Grzędzicach oraz w dawnej kaplicy Templariuszy w Chwarszczanach (ob. kościół pw. św. Stanisława Kostki). Wykazał, że choć te dwa obiekty sakralne leżały na obszarach o różnej przynależności politycznej, tj. na Pomorzu Zachodnim i w Marchii, istniały między nimi wyraźne zależności, a transfer idei i form przebiegał od kościoła templariuszy do niewielkiej świątyni parafialnej.

Ostatnim wystąpieniem był referat Ireny Rolskiej (Lublin, KUL) i Tomasza Rolskiego *Jezus jako Zbawiciel – cykl obrazów z kościoła farnego w Kazimierzu Dolnym*. Referujący zwrócili uwagę na zespół rokokowych obrazów ukazujących sceny z dzieciństwa Jezusa. Dzieła te dotąd pozostawały poza zainteresowaniem historyków sztuki, wysunięto więc postulat przeprowadzenia szczegółowych badań proveniencyjnych, a także zasygnalizowano konieczność wykonania konserwacji malowideł.

Drugi dzień obrad otworzyło wystąpienie Andrzeja Betleja (Kraków, Zamek Królewski na Wawelu, UJ) *Co tak naprawdę wiemy o nowożytnych modelach i bozzettach w Rzeczypospolitej?*, mające charakter krytycznego przeglądu stanu badań nad tą kategorią zabytków. Punktem wyjścia było polemiczne odniesienie się do lektury artykułu Pawła Dettloffa z „Kwartalnika Historii Kultury Materialnej” (nr 3/2025). Referent przeprowadził chronologiczny przegląd modeli znanych mu ze zbiorów polskich – od tryptyku z Pławna po ołtarze XVIII-wieczne – oraz skupił się na zespole bozzett Jana Jerzego Pinsla. Podkreślił przy tym problemy terminologiczne i atrybucyjne (m.in. figurki z Muzeum Narodowego w Krakowie). Zakończył wystąpienie postulatem kompleksowej kwerendy i opracowania słownika terminologicznego.

Hubert Mącik (Lublin, KUL) omówił przekształcenie XVII-wiecznego kościoła Karmelitów bosych w Lublinie w ratusz w latach 1826–1829. Referat, napisany w dwusetną rocznicę nabycia przez miasto „ruder karmelickich”, koncentrował się na analizie projektów adaptacyjnych – od nieprzyjętej koncepcji Jana

Stompfa, znanej z publikacji Tadeusza S. Jaroszewskiego, po ostateczną realizację projektu Aleksandra Grofego. Prelegent zwrócił uwagę na rolę rysunków Jakuba Hempla i na zastosowanie zasad złotego podziału w kształtowaniu proporcji nowego ratusza.

Referat Barbary Jamskiej (Warszawa, IS PAN) poświęcony był problematyce rekwizycji dzwonów w Galicji w czasie I wojny światowej. Zaprezentowane gipsowe odciski dekoracji dzwonowych, „zdjęte” z instrumentów m.in. przez Karola Badeckiego, zostały odnalezione w zbiorach Muzeum Etnografii i Przemysłu Artystycznego we Lwowie. Są one poddawane – wraz z całą dokumentacją dotyczącą dzwonów – szczegółowemu opracowaniu w ramach grantu NPRH „Materiały do historii ludwisarstwa w Polsce. Inwentaryzacja dzwonów kościelnych pochodzących z ziem I Rzeczypospolitej rekwirowanych przez władze austro-węgierskie w latach 1914–1923”.

Wystąpienie Piotra Krasnego (Kraków, UJ) i Michała Kurzeja (Kraków, UJ) poświęcone było ołtarzom relikwiarzowym z trumną wyniesioną nad mensę i wizerunkiem świętego. Autorzy przedstawili genezę tej formy: sięgnęli do tradycji bizantyjskich skrzyń relikwiarzowych z wizerunkami świętych na wieku, a następnie do konceptów rozwiniętych w Wenecji i północnych Włoszech. Omówiono przykłady z Brescii, Wenecji, Piemontu, krajów Korony Hiszpańskiej oraz z obszaru dawnej Rzeczypospolitej (m.in. Tarnogród, Wilno, Stary Sącz, Jędrzejów, Kraków), ukazując, jak praktyka liturgiczna i wymogi kultu relikwii wpływały na kształt ołtarzy.

Kolejny referat – wygłoszony przez Piotra Jamskiego (Warszawa, IS PAN) – dotyczył dekoracji ołtarzowej kaplicy św. Kazimierza w katedrze w Wilnie. Autor omówił wystrój stiukowego ołtarza nad trumną świętego, poddając pod dyskusję propozycję nowego odczytania programu ikonograficznego tej części dekoracji. Wskazał na organizacyjne, liturgiczne, ideowe i finansowe uwarunkowania prac artystycznych, jakie miały miejsce w 4. ćwierci XVII w. Ukazał przy tym ważną rolę biskupa smoleńskiego Eustachego Kotowicza w pracach restauracyjnych sanktuarium i wskazał potencjalne źródła literackie mające wpływ na powstanie dekoracji stiukowych i malarskich.

Jakub Schuwald (Kraków, UJ) zajął się patronatem rodziny von Gaschin nad sztuką sakralną Górnego Śląska w XVII i XVIII w. Przedmiotem analizy były fundacje Melchiora Ferdinanda von Gaschin (m.in. klasztor reformatów na Górze św. Anny, kaplica grobowa przy kościele Dominikanów pw. św. Jakuba w Raciborzu

oraz rezydencja w Żyrowej), a także działalność jego bratanka Jerzego Adama. Referat unaoczniał, jak konsekwentna polityka fundacyjna jednej rodziny, łącząca architekturę, ikonografię i programy dewocyjne, kształtowała pejzaż sakralny regionu.

Agata Dworzak (Kraków, UJ) w referacie o uroczystych wjazdach biskupów przemyskich przedstawiła ingresy kolejnych ordynariuszy, poczynając od biskupa Piotra Gembickiego w 1639 r. Zwróciła uwagę na ceremonialną i wizualną stronę tych uroczystości, odwołujących się zarówno do tradycji triumfalnych wjazdów cesarskich, jak i do średniowiecznej reinterpretacji sceny wjazdu Chrystusa do Jerozolimy. Zasygnalizowała też przejście tej formuły przez hierarchów unickich, m.in. Atanazego Andrzeja Szeptyckiego.

Ważną część drugiego dnia obrad stanowiły referaty poświęcone rzemiosłu artystycznemu i jego wykorzystaniu w sztuce służącej liturgii. Agnieszka Bender (Warszawa, PISnSS) omówiła szaty i paramenty liturgiczne wykonywane z tapiserii, których w Polsce zachowało się zaledwie około trzydziestu. Przedstawiła przykłady od XV-wiecznego ornatu z Rieti, przez niderlandzkie i włoskie realizacje XVI w., po zespół François’a Glaize’a dla kościoła św. Stanisława Biskupa w Rzymie (dziś Muzeum Czartoryskich) oraz fundacje Potockich i obiekty z manufaktury Aleksandra Romera.

Marta Król (Warszawa, Instytut JPPII) skupiła się na XVII-wiecznych bursztynowych przedstawieniach pasyjnych, z których szczegółowo omówiła krzyż z fute-ralem z Muzeum w Malborku, ołtarz domowy z Wiednia oraz krucyfiksy z Palazzo Pitti i Museo degli Argenti. Analiza tych nielicznych, lecz wybitnych artystycznie dzieł pozwoliła ukazać możliwości formalne bursztynu i rolę sztuki bursztynniczej w kształtowaniu wyobrażeń pasyjnych. Pokazała również, z jak kruchą i delikatną materią muszą się mierzyć konserwatorzy zabytków przywracający do świetności bursztynowe obiekty.

Ksiądz Michał Mościcki (Lublin, KUL) przedstawił program ikonograficzny radziwiłłowskich szat liturgicznych ze zbiorów Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach, będących fundacją Anny z Sanguszków Radziwiłłowej. Zwrócił uwagę na powiązanie wizerunków świętych (m.in. św. Karola Boromeusza, św. Anny, św. Michała Archanioła, św. Hieronima) z imionami fundatorów i członków rodu, co pozwala odczytać ikonografię tych szat jako wyraz nie tylko pobożności, lecz także ambicji i dbałości o prestiż rodu.

W dyskusji zamykającej obrady Piotr Krasny podkreślił wagę spotkania, które umożliwiło uczestnikom wymianę myśli oraz konsultację naukowych pomysłów

i zamierzeń w koleżeńskej, serdecznej atmosferze. Zwrócił także uwagę na wielowątkowość prezentowanego materiału. Według niego hasłem przewodnim seminarium mogłoby być wchodzenie na obrzeża badawcze sztuki, które daje lepszy i pełniejszy ogląd dziedzictwa artystycznego, intelektualnego i religijnego. Wskazał, że kultura jest hiperbolą rzeczywistości, natomiast hiperbolą religijności jest sztuka i poprzez nią właśnie możemy lepiej poznać dawną religijność.

Jak wspomniano we wstępie, czerwcowe spotkanie 2026 r. było kolejnym – wyjątkowym, bo jubileuszowym – w cyklu seminariów organizowanych przez środowisko historyków sztuki związanych z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II. Początki tego przedsięwzięcia naukowego sięgają 1997 r. Wówczas Katedra Historii Sztuki Nowożytnej KUL zorganizowała z inicjatywy Jerzego Lileyki międzynarodową konferencję naukową „Sztuka ziem wschodnich Rzeczypospolitej XVI–XVIII w.”. Spotkanie, na które do Lublina przyjechało trzydziestu pięciu badaczy z Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy, było ważnym forum wymiany myśli naukowej oraz impulsem do dynamicznego rozwoju badań nad sztuką dawnych ziem Rzeczypospolitej¹. Jego owocem był także tom pokonferencyjny, wydany w 2000 r. pod redakcją Jerzego Lileyki².

Jerzy Lileyko (1932–2009; il. 2) był związany z Instytutem Sztuki Polskiej Akademii Nauk, w którym prowadził szeroko zakrojone studia nad kulturą artystyczną dawnej Rzeczypospolitej, w tym rezydencjami królewskimi oraz kulturą dworską i ceremoniałem. Po objęciu stanowiska w Katedrze Historii Sztuki Nowożytnej KUL w 1988 r. kontynuował dzieło Antoniego Maślińskiego (1917–1994), który zapoczątkował serię wydawniczą „Studia nad sztuką renesansu i baroku”.

Niezwykle udane spotkanie lubelskie zrodziło myśl o regularnych sesjach. Tematyczne sesje naukowe poświęcone sztuce nowożytnej organizowane były w Kazimierzu Dolnym od 2001 r. Społwem tych spotkań była osobowość Jerzego Lileyki – znakomitego gospodarza,

2 Jerzy Lileyko. Fot. Irena Rolska, 2003

który potrafił stworzyć klimat sprzyjający swobodnej rozmowie, dyskusji i wymianie doświadczeń. Po jego śmierci organizację sympozjów kazimierskich kontynuowała Irena Rolska, wówczas pracownik Katedry Historii Sztuki Nowożytnej na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL, redaktor naczelna „Roczników Humanistycznych. Historia Sztuki”, badaczka polskiej sztuki sakralnej XVI–XVIII w., specjalizująca się w zagadnieniach dotyczących fundacji i patronatu polskich rodów magnackich, programów ideowych w sztuce nowożytnej oraz rzemiosła artystycznego tego okresu.

W ciągu dwudziestu pięciu lat odbyło się dwanaście spotkań, które na trwałe wpisały się w kalendarz

1. W konferencji, która odbyła się w Lublinie w dniach 23–25 września 1997 r., wzięli udział: Artur Badach, Zbigniew Bania, Andrzej J. Baranowski, Tadeusz Bernatowicz, Andrzej Betlej, Wojciech Boberski, Maria Brykowska, Ryszard Brykowski, Andrzej J. Frejlich, Jacek Gajewski, Wadzim Glinnik, Karol Guttmejer, Barbara Jamska, Aleksander Jaroszewicz, Marcin Kaleciński, Maria Kałamajska-Saeed, Bogdan Kołosok, Ludmiła Kornilowa, Jerzy Kowalczyk, Piotr Krasny, Robert M. Kunkel, Dorota Kuty (Piramidowicz), Krystyna Makowska, Maria Matuśakaitė, Walery Morozow, ks. Jan Nieciecki, Bożena Noworyta-Kuklińska, Hanna (Osiecka-) Samsonowicz, Jerzy Paszenda SJ, Irena Rolska, Laima Šinkūnaitė, Jakub Sito, Dariusz Śladecki, Jan Wrabec.

2. *Sztuka ziem wschodnich Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku*, red. Jerzy Lileyko (Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 2000).

3 Tomy z serii „Studia nad sztuką renesansu i baroku”. Fot. Piotr Jamski

najważniejszych wydarzeń naukowych polskiego środowiska historyków sztuki. Podczas seminariów wygłoszono około dwustu pięćdziesięciu referatów. Wzięło w nich udział ponad stu naukowców z najważniejszych ośrodków naukowych w Polsce. Od początku kazimierskie spotkania funkcjonowały jako naukowe seminaria, na których można było swobodnie wymieniać się poglądami, prowadzić debaty oraz zawiązywać współpracę badawczą. Uczestniczyli w nich zarówno uczeni o zasłużonej renomie, jak i przedstawiciele młodszych pokoleń badaczy, którzy prezentowali wyniki swoich prac i wyznaczali nowe kierunki refleksji nad sztuką nowożytną. Udział w tych spotkaniach – szczególnie dla osób stawiających pierwsze kroki w nauce – niejednokrotnie stanowił ważny etap kształtowania ich naukowej dojrzałości. Wielu studentów czy młodych magistrów wygłaszających swoje pierwsze referaty

w Kazimierzu Dolnym jest dziś profesorami i badaczami cenionymi nie tylko w Polsce, lecz także poza jej granicami.

Istotnym elementem dorobku sesji kazimierskich pozostaje także ich trwały rezultat wydawniczy. Referaty wygłaszane podczas kolejnych spotkań publikowano w formie artykułów naukowych: do 2019 r. w serii „Studia nad sztuką renesansu i baroku” (il. 3), a od 2023 r. na łamach czasopisma „Roczniki Humanistyczne. Historia Sztuki”. Publikacje te stanowią ważne świadectwo ciągłości tego przedsięwzięcia oraz jego istotnego wkładu w rozwój badań nad sztuką nowożytną.

Tegoroczne seminarium potwierdziło potrzebę kontynuacji spotkań w tej formule. Podobnie jak poprzednie wydarzenia, stworzyło ono przestrzeń dla prezentacji nowych ustaleń badawczych, krytycznej dyskusji oraz integracji środowiska.

UCZESTNICY SEMINARIÓW NAUKOWYCH ORGANIZOWANYCH
W KAZIMIERZU DOLNYM PRZEZ KATEDRĘ HISTORII SZTUKI
ŚREDNIOWIECZNEJ I NOWOŻYTNEJ KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU
LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II W LUBLINIE W LATACH 2001–2026*

I

Między Lublinem, Krakowem a Warszawą, 4–5 VI 2001

Rafał Nawrocki, *Serpentes et dracones. Uwagi o motywach fantastycznych w dekoracji kaplicy Firlejów w Bejskach*

Michał Wardzyński, *Ze studiów nad snycerstwem krakowskim i małopolskim ok. 1630 r.*

Tomasz Bulewicz, *Rzeźbiarski fryz kolegiaty żółkiewskiej. Próba analizy*

Artur Badach, *Rozwój form i treści plastyki sepulkralnej w Lublinie w XVII w.*

Jakub Sito, Andrzej Betlej, *Lubelskie dzieła Bartłomieja Bernatowicza*

* Dziękuję Irenie Rolskiej za udostępnienie materiałów dotyczących historii seminariów naukowych w Kazimierzu Dolnym.

Andrzej Józef Baranowski, *Koronacja obrazu Matki Boskiej Chetmskiej*
 Marcin Nyga, *Ukrzyżowanie św. Piotra i Podniesienie Krzyża Chrystusowego*
w cyklu Męczeństwa Apostołów Michaela Willmanna
 Ks. Jan Nieciecki, *Freski Michelangela Palloniego wzorem dla malowideł w kościele*
w Siedlcach
 Jerzy Paszenda SJ, *Jarosław, Lublin, Kraków – wczesne kościoły jezuickie*
 Krzysztof Gombin, *Prace przy przebudowie pałacu i kościoła pod wezwaniem*
Świętej Trójcy w Radzynie Podlaskim w świetle korespondencji Eustachego
Potockiego
 Józef Skrabski, *Artyści na dworze Pawła Karola i Barbary Sanguszków*
 Maria Kałamajska-Saeed, *Portrety z Galerii Nieświeskiej w akwarelach Karola*
Raczyńskiego
 Piotr Krasny, *Wycieczka Józefa Łepkowskiego do Lublina w 1859 r. i jego uwagi*
o zabytkach lubelskich

II

Fundator i dzieło w sztuce nowożytnej I, 6–8 VI 2003

Przemysław Mrozowski, *Erudycja artystyczna możnych a ich fundacje w Polsce*
u progu nowożytności – casus Jana Lubrańskiego i Krzysztofa Szydłowieckiego
 Zbigniew Bania, *„Kazać porobić, byle były jak najmodniejsze”. Relacje między*
inwestorem a budowniczym w polskiej architekturze nowożytnej
 Irena Rolska, *Zawieprzycie i Kijany w czasach wojewody Atanazego Miączyńskiego*
(1639–1723) – o gloryfikacji obrońcy wiary i Rzeczypospolitej
 Piotr Jamski, *Pałace niedosłego króla. Artystyczne przygotowania Kazimierza*
Jana Sapiehy do sejmu grodzieńskiego
 Roman Zwierzchowski, *Działalność Elżbiety Sieniawskiej na Lubelszczyźnie.*
Realizacje i fundacje
 Jerzy Tadeusz Petrus, *Wacław Hieronim Sierakowski, arcybiskup lwowski.*
Materiały do monografii mecenasa i kolekcjonera
 Piotr Krasny, *„Pocieszne asygnacje” Jana Jakuba Zamoyskiego, czyli kilka uwag*
o roli kolatora w staropolskich „fabrykach” kościelnych
 Krzysztof Gombin, *Pilawa i Brochwicz. Motywy herbowe w dekoracjach*
rzeźbiarskich pałacu w Radzynie Podlaskim w świetle źródeł z XVIII w.
 Krzysztof J. Czyżewski, Marek Walczak, *Portrety biskupów krakowskich w okresie*
nowożytnym. Zagadnienie funkcji
 Maciej Choynowski, *Rzymskie mozaiki w wystroju wnętrza Stanisława Augusta*
 Michał Rut, *Puławskie zbiory Izabeli Czartoryskiej w Klemensowie*

III

Fundator i dzieło w sztuce nowożytnej II, 30 V–1 VI 2005

Piotr Krasny, *„Forma Pastoris”. Działalność św. Karola Boromeusza jako wzorzec*
patronatu biskupiego nad sztuką sakralną
 Andrzej Józef Baranowski, *Papieże, nepoci w purpurze i ich mauzolea*
w potrydenckim Rzymie
 Ks. Piotr Drewniak, *Mauzoleum rodowe fundacji Ligezów w Bolestawiu nad*
Wisłą dziełem Andrzeja Jastrzębka i Benedykta Bonanome
 Marcin Nyga, *Przejawy kultu św. Józefa w mecenacie artystycznym opata Bernarda*
Rosy. Okoliczności powstania kaplicy w Przedwojowie
 Sławomir Górczyński, *Między ortem niemieckim a śląskim. Tajemnica inskrypcji*
grobowej księcia Władysława I cieszyńskiego w katedrze pizańskiej
 Rafał Nawrocki, *Renesansowe fundacje Branickich: w kręgu działalności*
warsztatów pińczowskich

Ks. Roman Kot SDB, *Epitafium biskupa Tomasza Pirawskiego w archikatedrze lwowskiej*
 Michał Wardzyński, *Częstochówka pod Jasną Górą jako ośrodek rzeźbiarski w XVII w.*
 Artur Kolbiarz, *Matthäus (Matthias) Knote, jego mecenas i zleceniodawcy*
 Tomasz Bulewicz, *Uwagi o tzw. cyklu z dziejami św. Tomasza Apostoła z kolegiaty zamojskiej*
 Danuta Szewczyk-Prokurat, *Złoty kielich fundacji Anny Alojzy z książąt Ostrońskich Chodkiewiczowej w skarbcu archikatedry lubelskiej*
 Maria Kałamajska-Saeed, *Ornaty z Dziewiątkowicz*
 Zbigniew Bania, *Fundator i jego dzieło na przestrzeni dziejów*
 Tadeusz Zadrozny, *Relacje między fundatorem i artystą, współtwórcami dzieła architektury sakralnej w aspekcie oddziaływania idei Świątyni Jerozolimskiej w okresie nowożytnym*
 Karol Guttmejer, *Siedemnastowieczne fundacje dla kamedułów w Polsce*
 Mirosława Sobczyńska-Szczepańska, *„De Tuis Donis et Datis offerimus Tibi Domine”. Motywacje i cele protektorów Zakonu Przenajświętszej Trójcy w dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów*
 Piotr Gryglewski, *Fundacja kościoła św. Mateusza w Pabianicach jako przykład oddziaływania architektury nowożytnej katedry płockiej*
 Rafał Nawrocki, *Kto był twórcą kaplicy Ligezów w Bolestawiu?*
 Paweł Sygowski, *„Tak unicy budowali swoje cerkwie”. Cerkiew w Czerniejowie koło Chelma w świetle źródeł archiwalnych i krytycznych opracowań autorów rosyjskich 4. ćwierci XIX w.*
 Ks. Jan Nieciecki, *Materiały do pomnika serca Jana Klemensa Branickiego w Białymstoku*
 Roman Zwierzechowski, *Lubelski pałac Eustachego Potockiego*
 Krzysztof Gombin, *Galeria portretowa w Radzynie Podlaskim*
 Józef Skrabski, *Działalność artystyczna Barbary z Duninów Sanguszkowej. Przyczynek do roli kobiet w XVIII-wiecznej Polsce*
 Ks. Roman Kot SDB, *Epitafium Ziębów w katedrze tarnowskiej*
 Krystyna Moisan-Jabłońska, *Sgraffito na fasadzie Kamienicy Górskich w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą i jego pierwowzór graficzny*
 O. Tomasz Jank OFMConv., *Łowickie portrety kardynała Michała Radziejowskiego i arcybiskupa Stanisława Szembeka. Próba atrybucji*

IV

Ceremoniał i obyczaj w XVI–XVIII wieku, 22–24 VI 2007
 O. Cyprian Moryc, *Udział magnaterii w bernardyńskich bractwach religijnych*
 Marek Walczak, *Między ceremoniałem uniwersyteckim a biskupim. Rysunek uroczystości pokanonizacyjnych św. Jana Kantego w Krakowie w 1775 r.*
 Ewa Kubiak, *Yuste i Escorial na tle tradycji królewskich rezydencji klasztorów w Hiszpanii*
 Piotr Gryglewski, *Architektoniczny kontekst ceremoniału dworskiego w końcu XVII i na początku XVIII w. na przykładzie wiedeńskiej rezydencji księcia Eugeniusza Sabaudzkiego*
 Cezary Taracha, *Ceremoniał i etykieta na dworze hiszpańskich Burbonów*
 Zbigniew Bania, *Nowożytne zamki polskiej magnaterii. Uwagi o reprezentacji na wybranych przykładach*
 Andrzej Betlej, *Rezydencja Józefa Aleksandra Jabłonowskiego w Lachowcach na Wołyniu*
 Tomasz Panfil, *Numizmaty w polskim ceremoniale dworskim XVI–XVII w.*

Jakub Pokora, *W jakim wieku i dlaczego portretowało się dzieci w Polsce?*

Rekonesans

Piotr Jamski, *Przejazd Karola Krystiana kurfirsta kurlandzkiego przez Wilno w 1759 r.*

Ks. Jan Nieciecki, *Wizyta Królewicza Karola w Białymstoku w 1758 r.*

Krzysztof Gombin, „Bankiety są wielką koruptelą Trybunalistów”. Uczty z udziałem deputatów w oczach współczesnych

Hubert Mącik, *Osobliwa sprawa w poniżeniu się sędziów Trybunału*

Rafał Nawrocki, *Rycerski ceremoniał katolickich pogrzebów w Polsce XVI w. a plastyka nagrobna*

Irena Rolska, *Ostatnia droga wojewody krakowskiego i marszałka wielkiego koronnego Jana Firleja (ok. 1520–1574)*

Piotr Krasny, „Like ancient Bishops, Patriarchs et Doctors”. Próby reformy obyczajów pogrzebowych i sposobu przedstawiania pogrzebów świętych w okresie potrydenckim w świetle „A true relation of the last sicknes and death of Cardinall Bellarmine Who dyed in Rome the seauenteenth day of Septe[m]ber 1621. And of such things as haue happened in, or since his buriall” Edwarda Coffina SJ (1622)

V *Programy ideowe w przedsięwzięciach artystycznych XVI–XVIII wieku,*
22–25 VI 2009

Jerzy Kowalczyk, *Miniatury herbowe ksiąg studentów Nacji Polskiej Uniwersytetu Padeńskiego z XVII w.*

Przemysław Mrozowski, *Przeszłość rodowa jako osnowa programów ideowych w fundacjach możnowładczych XV–XVI w.*

Piotr Gryglewski, *Między sacrum a doczesnością. Przykłady fundacji sanktuariów z terenów Środkowej Polski*

Irena Rolska, *Dzieje Krzyża Chrystusowego i legenda rodowa Tyszkiewiczów*

Łukasz Młynarski, „A nie dziw, że Krasiński po krasińsku trzeba. Nabywać sławy dobrej”. Wymowa ideowa kaplicy Krasińskich w Lisowie koło Kielc

Piotr Krasny, „Znalazła się we władzy śmierci, ale doprawdy nie umarła, tylko odpoczywa w zbawczym śnie”. Program eklezjologiczny nagrobka Zofii Lubomirskiej w Końskowoli na tle sepulkralnej sztuki holenderskiej XVII w.

Michał Kurzej, *Między narodzinami, śmiercią a zbawieniem – próba interpretacji sztukaterii w Tarłowie*

Ks. Piotr Drewniak, *Treści ideowe wystroju malarskiego XVII-wiecznej kaplicy pasyjnej w Moszczenicy koło Gorlic*

Ks. Andrzej Witko, *Cykl malowideł Francisca Zurbarána w zakrystii klasztoru w Guadalupe*

Monika Panfil, *Legenda świętego Mikołaja w kościele parafialnym w Szewnej*

O. Cyprian Moryc, *Ideal zakonnika bernardyńskiego w „galerii portretowej” z refektarza klasztoru na Karczówce koło Kielc*

Rafał Makarewicz, „Upadek Ikara” Pietera Bruegela. Malarski traktat o zbawieniu, wolnej woli i rzeczach ostatecznych człowieka

Tomasz Panfil, *Średniowieczna i nowożytna ikonosfera władzy*

Marek Walczak, Krzysztof Czyżewski, *Ideowe podstawy „nawrotów do średniowiecza” w sztuce nowożytnej Europy*

Andrzej Józef Baranowski, *Barokowe programy wystrojów plastycznych świątyń benedyktyńskich na początku XVIII w. (na wybranych przykładach z terenów Europy Środkowej)*

Zbigniew Bania, *Jak naśladowano i jak się kojarzy Bazylika św. Piotra na Watykanie w architekturze nowożytnej*

Ewa Kubiak, *Aspekt europejski i lokalne treści ideowe założenia kalwaryjskiego w Congonhas do Campo w Brazylii*

Jakub Pokora, *O pożytkach z chirolologii w odczytywaniu przesłania dzieła sztuki*

Krzysztof Gombin, „Ratusz inszą dyspozycją proprio sumpto Jmci Pana Marszałka znayduie się reparowany y ozdobiony”. Trybunał Koronny w XVIII-wiecznych dekoracjach okazjonalnych

Rafał Nestorow, *Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska – „królowa bez korony” i Jan III Sobieski. Kilka słów o kreowaniu wizerunku poprzez sztukę*

Ks. Jan Nieciecki, *Armida i Rinaldo w programie zespołu pałacowego w Choroszczy*

Cezary Taracha, *San Ildefonso de la Granja – XVIII-wieczna rezydencja hiszpańskich Burbonów*

Tadeusz Zadrożny, *Śladem Gurlitta, czyli o saskiej przebudowie Zamku Ujazdowskiego*

Andrzej Betlej, *Program czy podpis. Uwagi o inskrypcjach w rezydencjach Jabłonowskich w XVIII w.*

Agnieszka Bender, *Zespół tapiserii zakupionych w 1686 r. do Dworu Artusa w Gdańsku*

Maciej Choynowski, *Fotele tronowe Stanisława Augusta – idea i realizacja*

Tadeusz Bernatowicz, *Galerie portretowe Leszczyńskich i Wiśniowieckich*

Piotr Jamski, *Sielanka urzeczywistniona, czyli o wpływach „Pana Podstolego” Krasickiego na rezydencję sapieżyńską w Debreczynie*

Piotr Lasek, *Nowa moda czy tradycja? Wieże mieszkalne w Królestwie Polskim na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej. Komunikat*

Tomasz Chmielak, *Czy biblioteki miały program ideowy w początkach ery nowożytnej? (Na przykładzie bibliotek klasztornych w Warszawie). Komunikat*

VI

Rola tradycji i innowacji w sztuce nowożytnej, 27–29 VI 2011

Jerzy Kowalczyk, *Głowów. Zagadka pierwszego miasta renesansowego w Polsce*

Piotr Gryglewski, *„Innowacje i zapóźnienia”. Uwagi na marginesie badań nad architekturą polską XVI w.*

Piotr Oszczanowski, *Postgotyk wrocławski około 1600 r.*

Andrzej Betlej, Marek Walczak, *Jacomo Baston – między tradycją a innowacją. Uwagi na marginesie pewnego odkrycia*

Krzysztof Czyżewski, Marek Walczak, *Od królewskiego mauzoleum do kaplicy świętego. Rola tradycji i innowacji w oprawie artystycznej kultu św. Jacka w krakowskim kościele Dominikanów*

Łukasz Młynarski, *Krasińscy a kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Krasnem*

Ewa Kubiak, *Kościół Jezuitów w Cusco jako model kształtujący architekturę regionu*

Piotr Krasny, *Katedra w Wacowie „bazylika św. Piotra (w miniaturze) ukazująca”. O tradycji i innowacji w naśladowaniu wzorów architektonicznych*

O. Cyprian Moryc, *Świadoma archaizacja i nowatorstwo w założeniach bernardyńskich XVII i XVIII w.*

Krzysztof Gombin, *Źródła informacji o kościołach lubelskich w jezuickim „Kalendarzu politycznym na rok pański 1742”*

Michał Sobala, *Tradycja i innowacja w polskiej architekturze rezydencjonalnej na przykładzie rezydencji biskupów krakowskich w czasach nowożytnych*

Ks. Robert Mironczuk, *Tradycja miejsca. Rezydencje biskupów łuckich w Janowie Biskupim i Torczynie*

Zbigniew Bania, *Nowe propozycje analizy formy Zamku Krzyżtoporskiego*

Ks. Jan Nieciecki, *Tradycja rodu Gryfitów w programie ideowym rezydencji białostockiej*

Andrzej Betlej, *Dwa oblicza Janusa, czyli o fundacjach Jabłonowskich w XVIII w.*
 Rafał Nawrocki, *Lament opatowski. Rozważania o genezie i treściach ideowych*
 Jakub Jagiełło, *Tradycja czy twórcze przetworzenie średniowiecznych form. Śląskie retabula ołtarzowe w latach 1590–1620*
 Michał Wardzyński, *Organizacja pracy i praktyka warsztatowa w kamieniołomach krakowskich i dębnickich od 2. ćwierci XVII do początku XVIII w. a „długie trwanie” form późnomanierystycznych i wczesnobarokowych*
 Piotr Jamski, *Tradycja i innowacja ołtarza „kraciastego” katedry wileńskiej w dobie Wazów*
 Michał Kurzej, *Nie tylko Fontana. Innowacje o genezie berninowskiej w twórczości krakowskich artystów cechowych na przełomie XVII i XVIII w.*
 Jakub Sito, *Warszawska rzeźba doby Sejmu Niemego. Między „długim trwaniem” a nowatorstwem*
 Paweł Migasiewicz, *Twórczość Jana Mittmana (vel Millmana) pod koniec XVIII w. jako przykład długiego trwania baroku w rzeźbie i małej architekturze sakralnej*
 Artur Badach, *Naśladownictwo, inspiracja, kompilacja. W poszukiwaniu genezy niektórych rzeźb z kręgu króla Stanisława Augusta*
 Bartosz Klusek, *W kręgu tradycji parlamentu Anglii*
 Jerzy Żmudziński, *Jak malował Tomasz Dolabella i co nowego wniósł do sztuki polskiej XVII w.?*
 Ks. Andrzej Witko, *Między tradycją a innowacją. Sewilskie malarstwo 1. tercji XVII w.*
 Irena Rolska, *Wielkie theatrum – uroczystości stulecia założenia zakonu jezuitów w Rzymie i ich wpływ na ceremonie religijne w XVII i XVIII w.*
 Agnieszka Bender, *Wtórne wykorzystanie wzorzystych tkanin jedwabnych i haftowanych w szatach liturgicznych w XVII–XVIII w.*

VII

Dzieło sztuki nowożytnej w przestrzeni kulturowej, 24–26 VI 2013
 Jerzy Kowalczyk, *Kraśnik na mapie badań nad sztuką nowożytną*
 Juliusz A. Chrościcki, *Kolumna Zygmunta III jej recepcje w XVIII–XXI w.*
 Jakub Sito, *Rzeźba warszawska XVIII w. wobec tradycji praskiej*
 Piotr Krasny, *Sto lat samotności. Jezuicki kościół świętych Piotra i Pawła a architektura Krakowa i województwa krakowskiego w XVII w.*
 Michał Kurzej, *Kościół w Uchaniach w przestrzeni kulturowej*
 Piotr Gryglewski, *Dlaczego kopuły powinny się poruszać? Uwagi o dekoracjach w nowożytnych kaplicach kopułowych*
 Andrzej Józef Baranowski, *Środowisko kulturowe sanktuariów nowożytnych*
 Arkadiusz Wojtyła, *Von Himmel angewiesene heilige Bau. Uwagi o genezie ideowej architektury sanktuarium maryjnego w Wambierzycach*
 Ks. Robert Mironczuk, *Kościół inspirowane twórczością Christiana Piotra Aignera w dawnej diecezji janowskiej*
 Ewa Kubiak, *Polska pomiędzy Goa i Peru, czyli kilka uwag na temat wzorów graficznych w sztuce nowożytnej*
 Marek Walczak, *Portrety – pomniki w sztuce XVI w. na przykładzie wizerunków Samuela Maciejowskiego i Franciszka Krasieńskiego w klasztorze Franciszkanów w Krakowie*
 Krzysztof J. Czyżewski, *Galeria biskupów w klasztorze Franciszkanów w Krakowie, jako źródło do badań nad liturgią i kulturą artystyczną w Polsce XV–XX w.*
 Krzysztof Gombin, *„Naśladowałbym Zeuxisa, ale że ten pewnego czasu w malarstwie swojej sztuce mankament uczynił [...]”. Sztuki piękne w kazaniach lubelskich kaznodziej XVII i XVIII w.*

Jacek Gajewski, *Klucznik, pielgrzym, papier. Komunikat*
 Kazimierz Kuczman, *Dossa Dosiego „Jowisz malujący motyle” – konteksty kulturowe*
 Ks. Andrzej Witko, *Ptasie przestanie. O malowidłach na suficie głównego salonu pałacu arcybiskupów sewilskich*
 Danuta Dettlaff, *Mecenat Wejherów w puckiej farze katolickim wyznaniem wiary*
 Ryszard Szmydki, *Smoleńsk jako temat batalistyczny w niderlandzkiej sztuce pierwszej poł. XVII w.*
 Jacek Gajewski, *Rycerz pogrzebowy i blachy trumienne*
 Natalia Sopniewska, *Maski pośmiertne w sztukach plastycznych*
 Andrzej Betlej, *Kanonizacje we Lwowie*
 Michał Sobala, *Dwory biskupów krakowskich w XVII w.*
Architektura – funkcja – kontekst
 Zbigniew Bania, *Plan owalny jako symbol odniesienia do Rzymu*
 Tadeusz Bernatowicz, *Reprezentacja i utylitaryzm. Rezydencje Radziwiłłów w przestrzeni kulturowej miast*
 Ks. Jan Nieciecki, *Program ideowy dziedzica pałacu J. K. Branickiego w Białymstoku – Leszek III i Julia, siostra Cezara*
 Kinga Blaschke, *Badania nad przeszłością jako kontekst dla sztuki w okresie nowożytnym*
 Agnieszka Bender, *Meble z pietra dura i scagliola*
 Anna Markiewicz, *„Malowanie Rubensa w złocistych ramach”. Dzieła sztuki w diariuszu podróży Jerzego Dzieduszyckiego*
 Irena Rolska, *Okiem podróżnika, czyli o miastach włoskich w latach 60. XVII w.*

VIII

Drogi, szlaki i bezdroża sztuki nowożytnej, 23–25 VI 2015
 Juliusz A. Chrościcki, *Podróż królewicza Wazy po Europie*
 Jacek Gajewski, *Sztuka w systemie władzy: królewicz Zygmunt Jagiellończyk i początek nowej drogi*
 Piotr Krasny, *Szlak sztuki nowożytnej w Rzymie według przewodników wydanych około 1700 r.*
 Agnieszka Bender, *Florenckie pietre dure w relacjach polskich podróżników*
 Kinga Blaschke, *Bezdroża badań nad sztuką nowożytną*
 Agata Dworzak, *Z katedry na parafie. O wędrowaniu rozwiązań formalnych*
 Łukasz Młynarski, *Kilka uwag na temat geografii wyrobów ośrodka kamieniarsko-rzeźbiarskiego w Chęcinach 4. ćwierci XVI–3. ćwierci XVIII w.*
 Urszula M. Mazurczak, *Symbolika dwóch kolumn świątyni Salomona – Jachin i Booz w architekturze romańskiej*
 Danuta Dettlaff, *Fides et Credo. Kalwaria Wejherowska*
 Michał Kurzej, *Kościół św. Anny w Krakowie jako kalendarz astronomiczny*
 Piotr Gryglewski, *Badania nad XVI-wieczną architekturą sakralną Polski centralnej – próba systematyzacji*
 Tadeusz Bernatowicz, *Podążając za dysponentem. Fabryki magnatów Wielkiego Księstwa Litewskiego a specyfika aktywności artystów*
 Irena Rolska, *Panny Sobieskie. O fundacjach kobiet z rodu Janinów*
 Ks. Andrzej Witko, *Zbiór malowideł Bartolomé Estebana Murilla z kościoła sewilskich kapucynów*
 Greta Dzikowska, *Przedstawienia Chrystusa Ukrzyżowanego w XVII-wiecznej rzeźbie hiszpańskiej*
 Kazimierz Kuczman, *Bezdroża (?) renesansu w malarstwie małopolskim ostatnich Jagiellonów*

Marek Walczak, Krzysztof Czyżewski, *Obrazy w galerii biskupów w krużgankach franciszkańskich w Krakowie. Zagadnienia atrybucyjne*
 Jan P. Dettlaff, *Porta Aeternitatis. Barokowa polichromia Sądu Ostatecznego ściany tęczowej pocysterskiego kościoła w Starzynie na Pomorzu*
 Piotr Ługowski, *Jak świat dotarł do Miedniewic. O koronacji obrazu Świętej Rodziny w kościele Reformatów w Miedniewicach*
 Andrzej Betlej, *„Koń jaki jest każdy widzi”. Wizerunek konny w sztuce polskiej XVIII w.*
 Krzysztof Przylicki, *„Porcelanowe wyobrażenie Marii Magdaleny [...] klęczącej na górze, całującej Krzyż Chrystusa” Johanna Joachima Kaendlera ze zbiorów muzealnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*
 Krzysztof Gombin, *Ilustrowany rękopis Jana Lisieckiego „Apologia pro Libertate Reipublicae...” ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie*
 Ks. Jan Nieciecki, *Putta w parterach ogrodu Jana Klemensa Branickiego*

IX

Twórca i dzieło, 27–28 VI 2017

Juliusz A. Chrościcki, *P.P. Rubens jako organizator największego warsztatu malarskiego w Europie XVII-wiecznej*
 Ks. Andrzej Witko, *Murillo – malarz Niepokalanej*
 Greta Dzikowska, *Pedro de Mena i jego Dolorosa*
 Danuta Dettlaff, *Herman Han, Inventavit et pinxit... dwa obrazy Ukrzyżowania*
 Ks. Robert Mironczuk, *Nieznany obraz z kolekcji Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach – Boże Narodzenie pędzla Tadeusza Konicza na tle jego malarstwa religijnego*
 Ewa Kubiak, *Artyści indiańscy i ich dzieła na terenie diecezji kuzkańskiej w okresie rządów biskupa Manuela de Mollinedo y Angulo (1673–1699)*
 Romana Rupiewicz, *Znane i nieznane dzieła „Fundacji dla starców i kalek pw. Św. Anny” w Kazimierzu Dolnym*
 Rafał Nawrocki, *Między konwencją a innowacją: postawy artystyczne twórców renesansowych nagrobków z Krużlowej, Żabna i Zgłobnia*
 Magdalena Wasiluk, *Vanitas z kościoła w Końskowoli*
 Irena Rolska, *Michała Filewicza artystyczna podróż na Północ*
 Tadeusz Bernatowicz, *Pompeo Ferrari: środkowoeuropejska transformacja późnobarokowego eklektyzmu rzymskiego*
 Ks. Piotr Szweda MS, *Prace braci Asam w cysterskim opactwie w Aldersbach*
 Ks. Jan Nieciecki, *„Gwiazdziste niebo w Białymstoku”. Treści ideowe salonu ogrodowego przy pałacu Jana Klemensa Branickiego*
 Ryszard Mączyński, *Cóż można rzec o twórcy, skoro nie przetrwało jego dzieło? Casus: Stanisław Zawadzki*
 Alina Barczyk, *„Czyliż J.W. Domu Mnichów, wspaniałości, wielkość i rozłożystość, tak się po całym nie rozeszła świecie?” Program funkcjonalno-ideowy zamku w Laszkach Murowanych w XVIII w.*
 Agnieszka Skrodzka, *Ikonomia po polsku, czyli „Słownik mitologiczny z połączeniem obrazo-pismu” Alojzego Osińskiego*
 Krzysztof Gombin, *Recepcja lubelskiej staropolskiej sztuki książki na przełomie XIX i XX w.*
 Jan P. Dettlaff, *Andrzej Mackensen, złotnik gdański znany i nieznany*
 Ks. Michał Mościcki, *Francuski pas kontuszowy w ornamencie z Wereszczyna*
 Marta Król, *Gdańskie powozy na europejskich dworach*
 Karolina Szlęk, *Karol Kłosowski jako twórca zakopiańskiej koronki klockowej*

- X** *Sztuka dworska, 27–28 VI 2022*
Ks. Andrzej Witko, *Diega Velázquez malarstwo religijne na dworze Filipa IV*
Ewa Kubiak, *Oprawa artystyczna egzekwii królewskich Marii Amalii Saksońskiej w miastach Wicekrólestwa Peru (1761)*
Greta Dzikowska, *Leone i Pompeo Leoni na dworze hiszpańskim*
Irena Rolska, *Portret zbiorowy królestwa Jana Kazimierza i Ludwiki Marii w otoczeniu możnych z kościoła OO. Dominikanów w Lublinie*
Agnieszka Bender, *Tapiserie króla Stanisława Poniatowskiego*
Danuta Szewczyk-Prokurat, *Najcenniejsze sakralne fundacje złotniczo-jubilerskie z kręgu dworu Zamojskich*
Krzysztof Gombin, *Curiosa na XVIII-wiecznym dworze polskim i ich polityczna użyteczność – trzyrożny wół Stanisława Potockiego*
Agata Dworzak, *Kaplice pałacowe arcybiskupa lwowskiego Wacława Hieronima Sierakowskiego*
Seweryn Malawski, „...gdzie Pleban, Gospodarz, z własnej chęci, Zakonnik: z posłuszeństwa, sami sobie ogrodniczą” – koncepcja ogrodu dworskiego według ks. Jana Krzysztofa Kluka
Tadeusz Bernatowicz, *Vincenzo Scamozzi a wazowskie modernizacje królewskich zamków na Wawelu i w Warszawie*
Alina Barczyk, *Dworski splendor w interiorze. Rezydencja Heinricha von Brühla w Brodach*
Andrzej Betlej, „Jowisz walczący z gigantami” Johanna Georga Pinsla – uwagi o genezie kompozycji i dworskim programie dekoracji ratusza w Buczaczu
Piotr Gryglewski, *Polityka artystyczna dworu monarszego jako wzorzec dla fundacji w XVI w.*
Marta Król, *Ceremoniał przyjęcia poselstwa Stanisława Bieniewskiego na dworze moskiewskim w 1667 r.*
Weronika Nowak, *Artyści na dworach biskupów w nowożytnej Rzeczypospolitej*
- XI** *Sztuka i polityka, 17–18 VI 2024*
Ks. Andrzej Witko, *Treści artystyczne i ideowe Sali Królestw Pałacu Buen Retiro w Madrycie*
Rafał Nestorow, *W cieniu wielkiej polityki? Rezydencja Marii Kazimiery d'Arquin Sobieskiej w Wysocku*
Agata Dworzak, *Skąd rządzi biskup? Uwagi o rezydencji biskupów przemyskich w Brzozowie w połowie XVIII w.*
Dagny Nestorow, *Splendor Principum Ressoviensis. Wybrane fundacje i inicjatywy artystyczne Lubomirskich linii rzeszowskiej*
Irena Rolska, *Pro publico bono i polityka rodowa – fundacja zespołu kościoła i klasztoru Wizytek w Lublinie*
Andrzej Betlej, „Do góry nogami”, czyli o pewnym insygnium na portretach nowożytnych
Ks. Piotr Szweda MS, *Teologiczno-artystyczno-polityczny wymiar objawień maryjnych w Guadalupe*
Ewa Kubiak, *Fundacje artystyczne jako element kształtowania kariery kleru diecezjalnego w regionie kuzkańskim (Peru) w XVII i XVIII w.*
Greta Dzikowska, *Malarstwo i polityka. Velázquez na dworze Filipa IV*
Piotr Krasny, *In Deo faciemus virtutem. Artystyczne manifestacje upolitycznienia kultu Całunu Turyńskiego przez Dom Sabaudzki*
Piotr Gryglewski, *Mauzoleum władcy jako narzędzie polityki dynastycznej w XVI-wiecznej Europie*

Agnieszka Bender, *Tapiserie królów Polski – Wettynów*
 Krzysztof Gombin, *Obrazowanie idei jedności Rzeczypospolitej w czasach wielkiej wojny północnej*
 Artur Badach, *Personifikacje Pokoju i Sprawiedliwości w sztuce z kręgu Stanisława Augusta. Przesłanie i źródła inspiracji*
 Marta Król, *Wyroby z bursztynu jako dar dyplomatyczny w okresie nowożytnym*
 Rafał Nawrocki, *Vivendo morimur, moriendo vivimus: na styku nowożytnej rzeźby nagrobnej i architektury drewnianej*
 Agnieszka Świętosławska, *Obrazy na cenzurowanym. Kwestia grafik patriotycznych w procesie pracowników Ossolineum z 1834 r.*

XII

Sztuka sakralna, 22–23 VI 2026
 Piotr Gryglewski, *Święci patroni opiekunowie Królestwa. Uwagi na temat nowożytnych sposobów prezentowania świętych narodowych w Monarchii Hiszpańskiej i Królestwie Polskim*
 Greta Dzikowska, *Ikonografia św. Marii Magdaleny w barokowej rzeźbie Sewilli: między kontemplacją a ekspresją pasywną*
 Ks. Robert Mironczuk, *Malarstwo hiszpańskie w zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach*
 Kinga Blaschke, *Mit sarmacki w badaniach nad polską sztuką sakralną*
 Ewa Kubiak, *Sztuka efemeryczna w czasie uroczystości upamiętniających kanonizację Stanisława Kostki (1726) w imperium hiszpańskim*
 Agnieszka Świętosławska, *Z Polski do Ameryki Łacińskiej. Przedstawienia św. Jacka w Nowym Świecie*
 Barbara Kulicka, *Madonna Apokaliptyczna z kościoła pw. św. Piotra w Lublinie – próba określenia pochodzenia obrazu*
 Krzysztof Gombin, *Kazania ks. Piotra Dunina jako źródło do badań nad ikonografią nowożytną*
 Ks. Karol Karwowski, *Między lokalnością a uniwersalizmem. Późnogotyckie malowidła ściennie w kościele św. św. Piotra i Pawła w Grzędzicach oraz w dawnej kaplicy Templariuszy w Chwarszczanach jako świadectwo transferu idei i form na Pomorzu*
 Irena Rolska, Tomasz Rolski, *Jezus jako Zbawiciel – cykl obrazów z kościoła farnego w Kazimierzu Dolnym*
 Andrzej Betlej, *Co tak naprawdę wiemy o nowożytnych modelach i bozzettach w Rzeczypospolitej*
 Hubert Mącik, *Przebudowa XVII-wiecznego kościoła i klasztoru Karmelitów Bosych w Lublinie na ratusz w latach 1826–1829*
 Barbara Jamska, *Gipsowe pamiątki. Rekwizycja dzwonów w Galicji w latach 1915–1918*
 Piotr Krasny, Michał Kurzej, *Ołtarze relikwiarzowe z trumną wyniesioną nad mensę i wizerunkiem świętego orędownika*
 Piotr Jamski, *Anielski orszak. Dekoracja ołtarzowa kaplicy św. Kazimierza w Wilnie*
 Jakub Schuwald, *Gaschinowie a sztuka sakralna Górnego Śląska w XVII i XVIII w. Innowacje i strategie rodowe*
 Agata Dworzak, *Uroczyste wjazdy biskupów do diecezji na przykładzie ordynariuszy przemyskich – preliminaria badawcze*
 Agnieszka Bender, *Szaty liturgiczne z tapiserii*
 Marta Król, *Przedstawienia pasyjne w XVII-wiecznej sztuce bursztynowej*
 Ks. Michał Mościcki, *Program ikonograficzny radziwiłłowskich szat liturgicznych z Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach*